

Brusel 12. dubna 2018
(OR. en)

7809/18

**Interinstitucionální spis:
2018/0082 (COD)**

**AGRI 163
AGRILEG 49
CONSOM 106
CODEC 530**

NÁVRH

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	12. dubna 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 173 final
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v potravinovém řetězci

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 173 final.

Příloha: COM(2018) 173 final

V Bruselu dne 12.4.2018
COM(2018) 173 final

2018/0082 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v potravinovém řetězci

{SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final} - {SWD(2018) 93 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• **Důvody a cíle návrhu**

Zemědělci, zpracovatelé, obchodníci, velkoobchodníci, maloobchodníci a spotřebitelé jsou všichni účastníky v potravinovém řetězci. Menší účastníci v potravinovém řetězci musí častěji čelit nekalým obchodním praktikám v důsledku své obecně slabé vyjednávací síly v porovnání s účastníky velkými. Zemědělské výrobce jsou vůči nekalým obchodním praktikám zvláště zranitelní, neboť často postrádají vyjednávací sílu, jež by odpovídala vyjednávací síle jejich partnerů v navazujících člencích řetězce, kteří kupují jejich produkty. Je tomu tak proto, mají jen omezené alternativy, jak dostat své produkty ke spotřebitelům.

Panuje široká shoda na tom, že k nekalým obchodním praktikám dochází v celém potravinovém řetězci. Od roku 2009 se na potravinový řetězec včetně nekalých obchodních praktik zaměřila tři sdělení Komise.

V červnu 2016 vyzvalo usnesení Evropského parlamentu¹ Komisi, aby předložila návrh právního rámce Unie týkajícího se nekalých obchodních praktik. V prosinci 2016 vybídla Rada Komisi, aby závčas provedla posouzení dopadů, ve kterém by za účelem řešení nekalých obchodních praktik zvažila navržení právního rámce Unie nebo nelegislativních opatření². V září 2016 zveřejnil Evropský hospodářský a sociální výbor zprávu, která vyzývá Komisi a členské státy, aby rychle přijaly opatření, která by bránila nekalým obchodním praktikám prostřednictvím založení celounijní harmonizované sítě donucovacích orgánů, čímž by se vytvořily rovné podmínky v rámci jednotného trhu³.

Ve své zprávě z roku 2016 určila Komise řadu oblastí pro další zlepšení jak právních předpisů členských států zabývajících se nekalými obchodními praktikami, tak dobrovolných iniciativ v rámci odvětví. Komise se zavázala před skončením svého mandátu znovu posoudit potřebu opatření EU za účelem řešení nekalých obchodních praktik s ohledem na následný vývoj. Očekávání ohledně zlepšení nebyla zcela splněna, jak je pojednáno podrobněji v posouzení dopadů (oddíl 3.3).

Když k nekalým obchodním praktikám dochází, mohou vystavovat zisky a marže subjektů tlaku, což může vést ke špatnému rozdělování zdrojů a dokonce vytlačit jinak životaschopné a konkurenceschopné subjekty z podnikání. Například retroaktivní jednostranná snížení smluvně stanoveného množství zboží rychle podléhajícího zkáze odpovídají ušlým příjmům subjektu, který pro toto zboží nemusí snadno nalézt alternativní odbyt. Opožděné platby za produkty rychle podléhající zkáze poté, co byly dodány a prodány kupujícím, představují pro dodavatele dodatečné finanční náklady. Případná povinnost dodavatelů převzít zpět produkty, které kupující neprodal, mohou představovat nepřijatelný přenos rizika z kupujícího na dodavatele, jenž má nepříznivé dopady na jejich jistotu plánování a investic. Vynucené přispívání na obecné propagační činnosti distributorů v obchodech bez získání odpovídajícího prospěchu může nepatřičně snížit marži dodavatele.

V prostředí zemědělské politiky, která se stala výrazně tržněji orientovanou, se pro subjekty, obzvláště zemědělské výrobce, zvýšil význam řádné veřejné správy potravinového řetězce. Návrh by měl zajistit, aby tyto subjekty byly schopny konkurovat v rámci spravedlivé hospodářské soutěže, čímž by přispívaly k celkové účinnosti řetězce. Nekalé obchodní jednání

¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. června 2016 o nekalých obchodních praktikách v potravinářském dodavatelském řetězci (2015/2065(INI)).

² [Závěry Rady](#) o posílení postavení zemědělců v rámci potravinového řetězce a o boji proti nekalým obchodním praktikám ze dne 12. prosince 2016.

³ [COM\(2016\) 32 final](#), 30. září 2016.

subjektů vládnoucích vyjednávací silou, které není zakázané, nebo možnosti nápravy, jež postrádají účinnost, mohou vést k oslabení ekonomické životaschopnosti subjektů v řetězci. Je také pravděpodobné, že tato slabá správa podryvá důvěru v celkovou spravedlnost a fungování potravinového řetězce.

Potravinový řetězec je kontinuum vzájemně vertikálně propojených trhů. Vyznačuje se významnými rozdíly v relativní vyjednávací síle mezi menšími a středními podniky a těmi většími. Míry koncentrace na úrovních navazujících na primární produkci jsou ve všech členských státech vysoké. V některých případech ovlivňují nekalé obchodní praktiky slabší výrobce, jako jsou zemědělství výrobci, i když jim nejsou přímo vystaveni, jsou-li náklady vyvolané nekalými obchodními praktikami přenášeny zpět potravinovým řetězcem na nejslabší článek, jímž je často zemědělec. Nepříznivý dopad nekalé obchodní praktiky, k níž dochází v navazujících člancích řetězce, například mezi maloobchodníkem a zpracovatelem, se tak může vracet řetězcem až k zemědělcům.

Zvláštní pravidla týkající se nekalých obchodních praktik ve 20 členských státech svědčí o značných obavách ohledně nekalých obchodních praktik na vnitrostátní úrovni. Různorodost přístupů k nekalým obchodním praktikám v členských státech je však značná. V některých členských státech neexistuje žádná, anebo jen neúčinná zvláštní ochrana proti nekalým obchodním praktikám.

Obecné (smluvní) právo může určité praktiky zakázat a ti, kteří se s nekalými obchodními praktikami setkali, mají možnost domáhat se nápravy u občanského soudu. Obecné smluvní právo v rozsahu, v jakém se vztahuje na danou praktiku, však může být ve skutečnosti obtížně vymahatelné: slabší strana obchodní transakce často není ochotna vznést námitku v obavách, že se tím naruší stávající obchodní vztahy se silnější stranou („faktor strachu“).

Různost regulačních přístupů členských států k nekalým obchodním praktikám navíc vede k rozdílným podmínkám hospodářské soutěže pro jednotlivé subjekty. Při současném roztržitém přístupu závisí míra ochrany proti nekalým obchodním praktikám, jež je subjektům poskytována, na členském státě. Rozdílnost pravidel může vést k nerovným podmínkám hospodářské soutěže.

V důsledku neexistence formálních koordinačních struktur na úrovni EU také dochází k velmi malé koordinaci mezi donucovacími orgány členských států. Tato koordinace by přitom mohla zlepšit postupy prosazování pravidel v členských státech.

Dobrovolná iniciativa dodavatelského řetězce (Supply Chain Initiative – SCI)⁴ je soukromá odvětvová iniciativa, která má za cíl regulovat nekalé obchodní praktiky. Podobné vnitrostátní iniciativy existují v členských státech souběžně s vnitrostátními závaznými opatřeními. Iniciativa dodavatelského řetězce hraje od svého založení v členských státech významnou úlohu při zvyšování informovanosti o nekalých obchodních praktikách a podpoře spravedlivého obchodního jednání. Vyvíjí se a v nedávné době jmenovala nezávislého předsedu. Představuje fórum pro včasné a mimosoudní řešení sporů. Je však nepravděpodobné, že by se iniciativa dodavatelského řetězce vyvinula v ucelený správní rámec, který by opatření veřejné správy, včetně těch donucovacích, učinil nadbytečnými. Zapojení do iniciativy dodavatelského řetězce je dobrovolné a iniciativa doposud nezahrnuje všechny subjekty v potravinovém řetězci. Zatímco například maloobchodníci jsou členy iniciativy dodavatelského řetězce, obchodní nákupní společenství ani organizace zastupující zemědělské výrobce se na iniciativě nepodílejí. Organizace zastupující zemědělské výrobce se k iniciativě nepřipojily, jelikož podle jejich názoru stěžovatelům nezajišťuje dostatečnou

⁴ <http://www.supplychaininitiative.eu/cs> Iniciativa dodavatelského řetězce byla formálně založena v roce 2013, ale její „Zásady osvědčených postupů“, jakýsi kodex chování, pocházejí z roku 2011.

důvěrnost a neumožňuje nezávislá šetření ani sankce⁵. Organizace zastupující zemědělské výrobce se nicméně zapojují do vnitrostátních iniciativ týkajících se dodavatelského řetězce.

Určitá omezení dobrovolného kodexu mohou být též strukturální. Iniciativa dodavatelského řetězce nemá žádnou způsobilost ukládat sankce a její rozhodnutí nejsou zveřejňována (nemají tedy žádný odrazující účinek). Dvoustranné spory se neřeší způsobem, který by zajistil důvěrnost stížností, a to ani v raných fázích postupu. Neexistuje navíc žádná pravomoc provádět šetření z vlastního podnětu. Obavy ohledně účinného vymáhání jsou příčinou přetrvávající nízké účasti zemědělských výrobců na iniciativě dodavatelského řetězce. Dobrovolná iniciativa kromě toho nemůže sama o sobě řešit roztříštěnost pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik v členských státech.

Cílem tohoto návrhu směrnice je proto snížení výskytu nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci zavedením minimálního společného standardu ochrany v celé EU, sestávajícího z krátkého seznamu konkrétních zakázaných nekalých obchodních praktik. Ochrana se vztahuje na malé a střední dodavatele v potravinovém řetězci, pokud prodávají potravinářské produkty kupujícím, kteří nejsou malými či středními podniky. Záměrem této oblasti působnosti je přispět k odpovídající životní úrovni zemědělského obyvatelstva, což je cílem společné zemědělské politiky podle článku 39 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).

Ustanovení zaměřená na minimální požadavky na prosazování vztahující se na vnitrostátní příslušné orgány zvyšují odstrašující povahu navrhovaného režimu. Mechanismus koordinace mezi donucovacími orgány zprostředkované Komisí umožní výměnu údajů o počtu a druhu prováděných šetření případů porušení a poskytne rovněž fórum pro výměnu osvědčených postupů s cílem zlepšit účinnost prosazování.

Navrhovaná opatření doplňují stávající opatření členských států a kodex chování iniciativy dodavatelského řetězce (přístup založený na minimální harmonizaci).

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Doposud neexistují žádná horizontální pravidla EU, která by upravovala nekalé obchodní praktiky mezi podniky. Spravedlnost při tržních činnostech ve vztazích mezi podniky je konkrétním cílem směrnice 2006/114/ES, jež se zabývá klamavými praktikami a požadavky na srovnávací reklamu. Ustanovení této směrnice však neřeší obchodní praktiky mezi podniky, jak jsou vymezeny v tomto návrhu.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Oblast působnosti práva hospodářské soutěže je odlišná od pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik. Nekalé obchodní praktiky jsou jednostranné praktiky, které ve většině případů neznamenají porušení pravidel hospodářské soutěže, neboť takové porušení vyžaduje existenci dominantního postavení na daném trhu a také určení zneužití takového postavení, jež ovlivňuje celý trh. Naproti tomu pravidla týkající se nekalých obchodních praktik řeší každou situaci nerovné vyjednávací síly (ve většině případů bez dominantního postavení na trhu) a zakazují podnikům vnucovat svým obchodním partnerům, vymáhat na nich nebo se pokoušet na nich vymoci podmínky, které jsou pokládány za neodůvodněné či nepřiměřené nebo neobsahují protiplnění (aniž by nutně ovlivňovaly celý trh). Pravidla týkající se nekalých obchodních praktik budou tudíž v souladu s pravidly hospodářské soutěže EU a budou je doplňovat.

⁵ Evropská komise, [Zpráva](#) Komise Evropskému parlamentu a Radě o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v rámci potravinového řetězce, leden 2016, s. 8.

Rozdíly v regulaci a nedostatečná ochrana podobného druhu jako ochrana proti nekalým obchodním praktikám vedly k iniciativám EU v oblasti ochrany spotřebitelů. Některé členské státy rozšířily tato pravidla na vnitrostátní vztahy mezi podniky. Koncepční přístup podle pravidel EU pro vztahy mezi podniky a spotřebiteli skutečně sdílí relevantní znaky se stávajícími pravidly členských států týkající se nekalých obchodních praktik, jež upravují transakce mezi podniky, konkrétně zaměřením na relativně slabší strany obchodní transakce.

Směrnice o opožděných platbách (2011/7/EU) předpokládá, že v obchodních transakcích mezi podniky by lhůta splatnosti stanovená ve smlouvě neměla přesáhnout 30 kalendářních dnů, přičemž tuto dobu lze prodloužit na 60 dnů, nejsou-li ve smlouvě výslovně dohodnuty jiné podmínky a za předpokladu, že to vůči věřiteli není hrubě nespravedlivé. Neexistence závazné maximální lhůty splatnosti v transakcích mezi podniky je proto často zneužívána k uložení mnohem delších lhůt splatnosti, než jaké vyhovují věřitelům, nebo jež nejsou odůvodněny obchodními zvyklostmi či povahou smlouvy. Návrh má proto za cíl stanovení maximální lhůty splatnosti 30 kalendářních dnů v obchodních transakcích souvisejících s nákupem a prodejem potravinářských produktů mezi podniky. Tato lhůta je závazná a nesmí být za žádných okolností překročena. Ačkoli tento návrh představuje *lex specialis* týkající se lhůt splatnosti pro smlouvy v oblasti působnosti této směrnice, zbývající ustanovení směrnice o opožděných platbách přesto zůstávají použitelná, kdykoli dojde k opožděné platbě, zejména pak její části týkající se plateb a úrokových sazeb, náhrad, nekalých smluvních podmínek a praktik, zrychlených řízení za účelem získání platebních příkazů, splátkových kalendářů a výhrady vlastnictví.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Jedním z klíčových cílů společné zemědělské politiky (dále jen „SZP“) je zajistit odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva (článek 39 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“)). Ústavní důraz EU na životní podmínky výrobců je pro odvětví zemědělství specifický a poukazuje na komplexní odpovědnost SZP za evropské zemědělství. Smlouva uvádí čtyři další cíle SZP, a to zvýšit produktivitu zemědělství, stabilizovat trhy, zajistit plynulé zásobování a zajistit spotřebitelům rozumné ceny.

Článek 39 SFEU stanoví, že SZP má zajistit odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, zvýšit produktivitu zemědělství, stabilizovat trhy, zajistit plynulé zásobování a zajistit spotřebitelům rozumné ceny. Článek 40 SFEU stanoví, že společná organizace trhů musí vylučovat diskriminaci mezi výrobci. Článek 43 SFEU stanoví, že společná organizace trhů zabezpečí obchodu uvnitř Unie podmínky obdobné podmínkám existujícím na vnitrostátním trhu.

Nepřehledný soubor pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik v členských státech nebo jejich neexistence mohou narušit cíl, jímž je zajištění odpovídající životní úrovně zemědělského obyvatelstva. Nekalé obchodní praktiky ohrožují ziskovost zemědělských výrobců a vytvářejí tlak na snižování jejich tržního příjmu. Jejich regulace proto spadá do zásadového rámce SZP.

Absence společného rámce proti nekalým obchodním praktikám kontrastuje s jinými oblastmi, které se SZP řídí a jež mají pro subjekty přímý význam, jako jsou pravidla hospodářské soutěže, pravidla státní podpory a normy pro uvádění na trh. V těchto oblastech stanoví společná organizace trhů (nařízení (EU) č. 1308/2013) společná pravidla relevantní pro tržní podmínky, v nichž se subjekty v EU pohybují, aby přispěla k hospodářské a sociální soudržnosti a k rovným podmínkám na jednotném trhu.

Podle čl. 38 odst. 2 a 3 SFEU se SZP vztahuje především na zemědělské produkty zahrnuté do seznamu v příloze I SFEU. Evropský soudní dvůr však výslovně potvrdil, že na potravinářské produkty, které nejsou uvedeny v příloze I SFEU (produkty uvedené v příloze I se podle Smlouvy považují za „zemědělské produkty“), se mohou vztahovat akty přijaté podle článku 43 SFEU, pokud to přispívá k dosažení jednoho nebo několika cílů SZP a jsou zahrnuty zejména zemědělské produkty⁶.

Kromě toho musí přístup chránící zemědělské výrobce a jejich sdružení (družstva a jiné organizace producentů) zohledňovat rovněž nepřímé negativní účinky, které mohou tito výrobci utrpět v důsledku nekalých obchodních praktik, k nimž dochází v navazujících člancích potravinového řetězce, tj. vůči subjektům, jež nejsou zemědělci, ale jejichž slabá vyjednávací pozice v navazujících člancích řetězce je činí vůči nekalým obchodním praktikám zranitelnými. Ochrana proti nekalým obchodním praktikám vztahující se na dodavatele v navazujících člancích řetězce brání nezamýšleným důsledkům pro zemědělce způsobeným odkloněním obchodu k jejich konkurentům vlastněným investory – například ve fázi zpracování –, na něž by se ochrana nevztahovala (např. menší právní riziko pro kupující, že budou čelit obviněním z nekalých obchodních praktik).

S ohledem na tuto skutečnost může článek 43 SFEU, který normotvůrci Unie svěřuje zákonnou pravomoc zřídit společnou organizaci zemědělských trhů v EU, v zásadě sloužit jako právní základ pro opatření vztahující se na nekalé obchodní praktiky, k nimž dochází v potravinovém řetězci v souvislosti s obchodem s potravinářskými produkty, jež pocházejí od zemědělských výrobců.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Neexistují žádná společná pravidla EU, která by stanovila minimální evropský standard ochrany prostřednictvím sblížování nebo harmonizace rozdílných opatření členských států proti nekalým obchodním praktikám. Při neexistenci opatření EU postrádají členské státy koordinační mechanismy, jež by takové sblížování zajistily, a nemají ani zjevné pobídky, aby svoje opatření vzájemně sladily samy. Minimální standard ochrany proti nekalým obchodním praktikám v členských státech navzdory doporučením Komise uvedeným v jejich sděleních dosud neexistuje.

Některé členské státy nemají vůbec žádná zvláštní pravidla, jež by chránila proti nekalým obchodním praktikám. Jiné neřeší významné aspekty účinného prosazování pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik. To vede k nedostatečné ochraně zranitelných subjektů, zejména zemědělských výrobců. Kromě toho nejsou dobrovolné kodexy, včetně iniciativy dodavatelského řetězce v rozsahu, v němž je uplatňována v členských státech, navzdory svým kladným účinkům v oblasti soukromé správy nekalých obchodních praktik schopny účinně nahradit opatření veřejné správy.

Z toho vyplývá nutnost opatření EU, která by se zaměřila na problém nedostatečné ochrany proti nekalým obchodním praktikám, prostřednictvím stanovení společného celounijního minimálního standardu. Po letech jednání, analýz a doporučení, jež situaci v praxi zlepšila pouze do určité míry, jsou právní předpisy na úrovni EU prostředkem, který takový minimální standard ochrany v celé EU může zajistit, a to i z hlediska koordinace a prosazování.

Účinnost pravidel EU spočívá v minimálním standardu, který by byl v členských státech společný a který by zavedl ochranu v těch členských státech, jež v současné době pravidla zajišťující ochranu proti nekalým obchodním praktikám postrádají. Zvolený přístup je přiměřený zjištěnému problému a opatřením, která v členských státech existují. Nestanoví komplexní rámec EU upravující nekalé obchodní praktiky v členských státech. Namísto toho

⁶ Rozsudek Evropského soudního dvora [C-343/07](#) ze dne 2. července 2009, body 50–51.

v souladu s koncepcí minimální harmonizace vymezuje krátký seznam zjevně nekalých obchodních praktik, ale ponechává členským státům prostor, aby si zachovaly nebo stanovily širší opatření. Širší vnitrostátní pravidla týkající se nekalých obchodních praktik a dobrovolné kodexy jako iniciativa dodavatelského řetězce by nenahradil, nýbrž spíše doplnil. Proto se očekává, že minimální standard EU povede k součinnosti, nikoli k odstranění výhod těchto režimů. Navrhovaná směrnice také stanoví účinné pravomoci v oblasti prosazování, jejichž účinnost při řešení faktoru strachu i při posílení odrazujícího účinku a zlepšení možností nápravy v členských státech byla prokázána. Uplatňovaný přístup je opět založen na minimální harmonizaci a spoléhá na donucovací orgány členských států spíše než na centralizovaný donucovací orgán. Za třetí navrhovaná směrnice zahrnuje zřízení koordinační sítě donucovacích orgánů za pomoci Komise, což umožní výměnu osvědčených postupů v oblasti prosazování pravidel a poskytne platformu pro diskusi a zlepšování uplatňování pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik. Zkušenosti s prosazováním pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik orgánu Grocery Code Adjudicator ve Spojeném království ukazují, že účinný režim ochrany může snížit výskyt nekalých obchodních praktik a zlepšit jejich účinnou nápravu.

Opatření na úrovni EU doplňující režimy členských států a iniciativu dodavatelského řetězce spočívají ve společných pravidlech týkajících se nekalých obchodních praktik, jež by se zaměřovala na zlepšení správy potravinového řetězce a sledovala cíl zajistit odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva (článek 39 SFEU). Přijatý přístup má podobu částečné (minimální) harmonizace a zohledňuje kladné účinky smluvních ujednání mezi stranami na tržním základě. Jelikož k nekalým obchodním praktikám dochází v celém potravinovém řetězci a mají dopady, které se mohou přenášet na zemědělské výrobce, má smysl je řešit uceleným způsobem a zaměřit se na ně v celém řetězci.

- **Proporcionalita**

Balíčky možností projednávané v rámci posouzení dopadů se liší podle svých ambicí. Pokud jde o jejich vhodnost k účinnému řešení dané problematiky, všechny jsou v zásadě vhodné k tomu, aby přispěly k dosažení deklarovaných cílů, tj. snížení výskytu nekalých obchodních praktik a řešení nedostatečné ochrany. Možnosti doporučení EU jsou nicméně vzhledem ke sledovaným cílům pouze omezené. Doporučení adresovaná Komisi členským státům a iniciativě dodavatelského řetězce v letech 2014 a 2016 nedosáhla plného účinku částečně proto, že některé výsledky mohou záviset na povinně jednotném přístupu. Přístup zvolený v navrhované směrnici je proto účinnější při zajišťování cíle společné minimální úrovně ochrany v členských státech a dokáže řešit některé ze zjištěných problémů souvisejících s nekalými obchodními praktikami včetně nedostatků v prosazování, jak prokazuje příklad některých členských států. Ze stejného důvodu není pravděpodobné, že by mírnější prostředky dosáhly cíle stejně účinným způsobem.

Přijatý přístup je ve vícero ohledech opatrný, a proto je přiměřený sledovanému cíli. Je navrhována částečná, nikoli plná harmonizace. Členské státy si budou moci i nadále ponechat pravidla týkající se nekalých obchodních praktik (v souladu s platným právem Unie) nad rámec minimálního standardu ochrany, který má tato směrnice zavést. Směrnice navíc navrhuje přístup založený na decentralizovaném prosazování členskými státy. Směrnice doplňuje stávající pravidla včetně pravidel stanovených dobrovolnými iniciativami, jako je iniciativa dodavatelského řetězce. Cílem směrnice proto není definovat všechny praktiky, jež by mohly být nekalými obchodními praktikami, ale stanovit krátký seznam zakázaných nekalých obchodních praktik. Oblast působnosti ochrany je omezena na dodavatelské malé a střední podniky (dále též „MSP“) v potravinovém řetězci, čímž nezasahuje do obchodních vztahů velkých subjektů, u kterých je méně pravděpodobné, že budou nekalými obchodními praktikami postiženy, nebo u nichž lze očekávat, že vyrovnejší nepatřičný tlak, aby nekalé

obchodní praktiky „strpěly“, a které nepodléhají faktoru strachu zmíněnému ve zprávě o posouzení dopadů stejným způsobem jako MSP.

Proporcionalitu řeší oddíly 3.2 a 3.3 posouzení dopadů. Charakteristiky upřednostňované možnosti, které činí návrh přiměřeným ve výše uvedeném smyslu, jsou pojednány v oddílech 5 a 6 a následně v oddíle 8, který představuje upřednostňovanou možnost.

- **Volba nástroje**

Zvoleným nástrojem je směrnice, neboť u přístupu založeného na nevynutitelných předpisech hrozí riziko, že bude při zajišťování požadovaných minimálních rovných podmínek neúčinný. Podpora směrnice jako relevantního nástroje pro opatření proti nekalým obchodním praktikám dbá rovněž na subsidiaritu: směrnice umožňuje členským státům začlenit minimální ochranu do svých vnitrostátních právních řádů způsobem, jenž bude v souladu s jejich výběrem právních a správních předpisů.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Jelikož dosud žádný unijní legislativní rámec pro řešení nekalých obchodních praktik neexistuje, není v této fázi možné předložit fakticky podložené hodnocení, jak jsou opatření EU výkonná. Některé členské státy nicméně provedly *ex ante* nebo *ex post* hodnocení účinnosti a účelnosti svých politik namířených proti nekalým obchodním praktikám.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Proces konzultací zahrnoval konzultace o prvotním posouzení dopadů, otevřenou veřejnou konzultaci, cílené konzultace zúčastněných stran v potravinovém řetězci (podniků v potravinovém řetězci a organizací spotřebitelů) a konzultace členských států, akademický seminář o nekalých obchodních praktikách v potravinovém řetězci (organizovaný Společným výzkumným střediskem), *ad hoc* setkání se zúčastněnými stranami v potravinovém řetězci a aktivity spolu se skupinami pro dialog občanské společnosti v oblasti SZP. Cílem procesu konzultací bylo především shromáždit informace pro zprávu o posouzení dopadů.

Zúčastněné strany byly vyzvány, aby poskytly připomínky a fakta k vymezení problému, politickým cílům, potřebě opatření EU, možnostem politiky, pravděpodobnému dopadu politických možností a k otázkám provádění včetně monitorování a prosazování.

Zúčastněné strany většinou uváděly, že v potravinovém řetězci dochází k četným a poškozujícím nekalým obchodním praktikám a že podporují právní kroky na úrovni EU (s výjimkou odvětví maloobchodu), včetně minimálních standardů v oblasti prosazování. (Velcí) maloobchodníci nesouhlasí s tím, že k nekalým obchodním praktikám dochází často, a jsou proti opatřením EU. Organizace spotřebitelů se procesu konzultací zúčastnily jen v omezené míře, ale vyjádřily zájem zapojit se v legislativní fázi.

Celých 90 % respondentů otevřené veřejné konzultace souhlasilo nebo částečně souhlasilo s tím, že v potravinovém řetězci dochází k praktikám, jež lze považovat za nekalé obchodní praktiky. Tyto výsledky byly zhruba podobné pro všechny skupiny zúčastněných stran (výrobce, zpracovatele, obchodníky, výzkumné pracovníky atd.) s výjimkou odvětví maloobchodu (pouze 12 % souhlasilo nebo částečně souhlasilo s tvrzením, že se v oblasti dodávání potravin vyskytují nekalé obchodní praktiky). Nejškodlivější praktiky, jež byly během konzultací uváděny, zhruba odpovídaly praktikám určeným iniciativou dodavatelského řetězce v jejích Zásadách osvědčených postupů. Celkem 87 % respondentů se domnívalo, že opatření by měla přijmout Evropská unie (58 % pak v kombinaci s členskými státy nebo 29 %

EU samostatně). Z hlediska účinnosti prosazování byly nejdůležitějšími rysy, které respondenti uváděli, transparentnost šetření a výsledků (94 %), možnost pokut v případě porušení pravidel (93 %), možnost podávat kolektivní stížnosti (92 %), schopnost přijímat a posuzovat důvěrné stížnosti (89 %), určení příslušného orgánu (89 %) a schopnost provádět šetření z vlastního podnětu (73 %).

Příspěvky zúčastněných stran byly začleněny do textu analýzy posouzení dopadů a zohledněny v návrhu směrnice. Ačkoli většina zúčastněných stran požadovala rozsáhlou regulaci několika typů nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci, návrh Komise vychází z omezeného přístup a má za cíl zahrnout pouze několik typů zvláště poškozujících nekalých obchodních praktik. Komise obecně souhlasí s většinou zúčastněných stran, pokud jde o důležitost spolehlivé kapacity orgánů členských států v oblasti prosazování a koordinace prosazování na úrovni EU.

- **Sběr a využití odborných poznatků**

Kromě konzultací zúčastněných stran popsaných výše vycházela analýza pro posouzení dopadů ze široké škály vědeckých, právních a aplikovaných znalostí. Pro definici výchozího scénáře byly shromážděny informace z členských států a tyto informace byly zpracovány a analyzovány externími právními odborníky. Doplnující informace týkající se případných dopadů možností byly rovněž shromážděny z členských států a z veřejně dostupných zdrojů. Podklady pro posouzení dopadů zahrnují údaje a informace získané prostřednictvím výše uvedených konzultací, akademického semináře a technické zprávy, nezávislých řešerů literatury a výměn zkušeností s regulací nekalých obchodních praktik s členskými státy a třetími zeměmi. Komise Spojeného království pro hospodářskou soutěž například ve své zprávě „The supply of groceries in the UK market investigation“ (Šetření o zásobování obchodů s potravinami a smíšeným zbožím na trhu Spojeného království) z roku 2008 zjistila, že určité nekalé obchodní praktiky mohou mít nepříznivý dopad na hospodářskou soutěž a blahobyt spotřebitelů. Ve studii pro GŘ GROW v roce 2016 popsala společnost Areté omezení iniciativy dodavatelského řetězce v boji proti nekalým obchodním praktikám. Ve zprávě o nekalých obchodních praktikách z roku 2013 pak organizace SEO potvrdila úlohu, kterou v případech nekalých obchodních praktik hraje strach z odplaty.

V posouzení dopadů byly dále použity interní odborné znalosti jak výzkumných pracovníků ze Společného výzkumného střediska, zejména jeho oddělení pro ekonomiku a zemědělství, tak ekonomických a právních odborníků z GŘ AGRI.

Akademický seminář o nekalých obchodních praktikách v potravinovém řetězci

Společné výzkumné středisko (JRC) uspořádalo v červenci 2017 společně s GŘ AGRI seminář „Nekalé obchodní praktiky v potravinovém řetězci“. Více než desítka účastníků tohoto semináře pocházela z univerzit v celé EU a z USA.

Společné výzkumné středisko vypracovalo na základě výstupů semináře s podporou akademických zpravodajů semináře technickou zprávu, která potvrdila existenci nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci a odkazovala na rozsáhlou regulační a analytickou práci k tomuto tématu.

Studie o vnitrostátních pravidlech týkajících se nekalých obchodních praktik v členských státech

Prostřednictvím dotazníkového šetření získala Komise zpětnou vazbu od členských států o jejich zkušenostech s pravidly týkajícími se nekalých obchodních praktik a o údajích a informacích, jež by mohly v této souvislosti sdílet. Členské státy byly vyzvány, aby zejména: i) aktualizovaly informace o existenci, provádění a prosazování vnitrostátních právních předpisů zabývajících se nekalými obchodními praktikami, jež byly shromážděny v dřívější

studii v roce 2015, ii) sdílely informace z posouzení dopadů, která případně provedly pro účely rozhodování o vnitrostátních pravidlech týkajících se nekalých obchodních praktik, a iii) poskytly údaje a informace o správních nákladech orgánů veřejné správy na zavádění vnitrostátních pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik.

Odpovědi členských států byly použity jako vstup pro přehledovou zprávu s názvem „Specific regulations on unfair trading practices in Member States in the business-to-business retail supply chain“ (Zvláštní předpisy týkající se nekalých obchodních praktik mezi podniky v maloobchodním dodavatelském řetězci v členských státech, Cafaggi, F. a Iamiceli, P., příloha F posouzení dopadů). GŘ AGRI navíc při vypracovávání posouzení dopadů a navrhování různých možností použilo odhady členských států ohledně jejich správních nákladů souvisejících se zaváděním a prosazováním jejich vnitrostátních pravidel proti nekalým obchodním praktikám.

Analýza dopadů regulace nekalých obchodních praktik

Hlavní ekonom GŘ COMP poskytl analýzu možných dopadů regulace obchodních praktik v potravinovém řetězci včetně určení možných přínosů a nevýhod regulace různých typů praktik (pro subjekty a spotřebitele).

• Posouzení dopadů

Posouzení dopadů předložilo GŘ AGRI Výboru pro kontrolu regulace dne 21. února 2018. Výbor pro kontrolu regulace vydal dne 23. února 2018 záporné stanovisko. Výbor požadoval provedení další práce a vyžádal si opětovné předložení zprávy o posouzení dopadů. Výbor určil několik nedostatků, které bylo v přepracované verzi třeba vyřešit. Přepracovaná verze zprávy o posouzení dopadů byla Výboru pro kontrolu regulace předložena dne 5. března 2018 a Výbor vydal druhé stanovisko, tentokrát kladné s výhradami, které bylo obdrženo dne 12. března 2018. Přehled doporučení Výboru a provedených změn je uveden v příloze 1 posouzení dopadů.

Různé politické možnosti jsou představeny a projednány v oddíle 5 posouzení dopadů. Tyto možnosti jsou poté vyhodnoceny a zkombinovány do několika rozlišených balíčků možností (oddíl 6.4). Upřednostňovaný balíček možností je představen v oddíle 8. Použitá metodika a posouzení účinnosti a účelnosti balíčků a jejich podkladových prvků jsou popsány v příloze E.

Pokud jde o prvky možností, jsou významné následující aspekty: Podrobná harmonizace pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci EU se na základě dostupných důkazů nezdá opodstatněná. Přístup založený na částečné harmonizaci s věcnými pravidly týkajícími se nekalých obchodních praktik může pojmout přísnější pravidla členských států upravující nekalé obchodní praktiky a zároveň zavede společný minimální standard ochrany v EU, který podpoří cíl snížení výskytu nekalých obchodních praktik.

Obecné ustanovení zakazující nekalé obchodní praktiky by poskytlo společný standard ochrany proti nekalým obchodním praktikám v členských státech. Ačkoli by bylo v každém jednotlivém případě vykládáno orgány v členských státech, znamenalo by očekávání ohledně jednotného uplatňování. Obecné ustanovení by tak mohlo následně ve skutečnosti znamenat míru harmonizace, jež by mohla způsobit napětí ve vztahu ke stávajícím režimům členských států, které často samy spoléhají na obecné vnitrostátní zákazy. Zákaz konkrétních nekalých obchodních praktik – přístup použitý v tomto návrhu směrnice – tento široký, *de facto* harmonizační účinek nemá. Konkrétně formulované zákazy zaměřené na konkrétní nekalé obchodní praktiky rovněž sníží právní nejistotu pro obchodní transakce, jež by mohla nastat při obecnějším zákazu. Vzhledem k jejich specifické povaze je cílem pravidel předvídatelnost pro subjekty a funkčnost pro orgány pověřené jejich prosazováním.

Je nutné rozlišovat mezi praktikami, s nimiž se srozumitelně a jednoznačně počítá ve smlouvě o dodávkách uzavřené mezi stranami před zahájením transakce, a praktikami, k nimž dojde po zahájení transakce, aniž by byly srozumitelně a jednoznačně předem sjednány. První kategorie praktik pravděpodobně povede k zefektivnění, zatímco druhá kategorie ke zefektivnění pro obě strany pravděpodobně nepovede. Definice některých nekalých obchodních praktik v tomto návrhu proto zohledňují smluvní ujednání mezi stranami, pokud je nelze odůvodněně považovat za ujednání zajišťující zefektivnění, například poskytují-li silnější straně vágni a nekonkrétní pravomoc o takových praktikách jednostranně rozhodnout v době po zahájení transakce (nepředvídatelnost) nebo proto, že některé praktiky jsou nekalé ze své povahy.

Navrhovaná pravidla týkající se nekalých obchodních praktik se zaměřují na produkty uvedené na seznamu v příloze I SFEU, jež jsou určeny k použití pro potravinářské účely, jakož i na zpracované zemědělské produkty obchodované v potravinovém řetězci, vztahují se tedy na všechny obchodované potravinářské produkty. Nákupy takových produktů kupujícími v řetězci, kteří nepatří mezi malé a střední podniky, budou muset dodržovat pravidla EU týkající se nekalých obchodních praktik. Tato rozsáhlá oblast působnosti je v souladu s přístupem iniciativy dodavatelského řetězce a s opatřeními proti nekalým obchodním praktikám v členských státech. Zahrnutí pouze zemědělských produktů uvedených na seznamu v příloze I by znamenalo riziko narušení dodavatelského řetězce, jež by mohla v konečném důsledku nepříznivě ovlivnit obchod zemědělskými produkty a zemědělské výroby.

Cílená ochrana malých a středních dodavatelů v potravinovém řetězci je odůvodněná, protože jsou to často oni, kdo se nekalým obchodním praktikám vzhledem ke své nedostatečné vyjednávací síle nemůže bránit. Existuje také riziko nezamýšlených negativních důsledků, pokud jde o opatření ovlivňující smluvní vztahy mezi většími subjekty. Proto je v této fázi přiměřenější cílená ochrana, ačkoli v posouzení dopadů jsou nekalé obchodní praktiky definovány z hlediska absolutní spravedlnosti. Ze stejného důvodu se pravidla vztahují na kupující v potravinovém řetězci, kteří nepatří mezi MSP, neboť mohou být schopni použít svou vyjednávací sílu proti menším subjektům způsobem, který umožňuje využití nekalých obchodních praktik.

Bylo prokázáno, že určité procesní pravomoci orgánů, jež jsou příslušné k monitorování pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik – a vůbec sama existence takového orgánu – jsou významné pro to, aby subjekty vnímaly, že existuje účinné prosazování a že je schopno řešit hlavní příčiny toho, proč se ti, kteří se s nekalými obchodními praktikami střetli, nedomáhají nápravy (faktor strachu). Od členských států se proto požaduje, aby určily příslušné orgány pro prosazování pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik, jimž budou dány určité minimální pravomoci v oblasti prosazování inspirované osvědčenými postupy ve stávajících režimech členských států.

Pravidla EU by měl doprovázet a jejich koordinované uplatňování by měl zajistit mechanismus koordinace mezi příslušnými orgány, který by usnadnil výměnu osvědčených postupů. Zejména by měl prostřednictvím podávání zpráv členskými státy shromažďovat údaje, jež by mohly posloužit jako východisko při budoucím přezkumu opatření. Komise by síť podpořila pořádáním každoročních setkání na základě výročních zpráv o uplatňování, které by předkládaly příslušné orgány členských států.

Pokud jde o dopady pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik, je obtížné provést přesný kvantitativní odhad přínosů pro subjekty. Každá ze sledovaných nekalých obchodních praktik má nicméně jednoznačně nepříznivý dopad na jejich čisté hospodářské výsledky, a to v důsledku nepřípustného přenášení rizika a vytváření nejistoty, tj. nákladů, jež by na trzích

s rozvinutou hospodářskou soutěží nebyly součástí jejich podnikatelské agendy. Téměř všichni respondenti v řadě průzkumů, jež jsou citovány v tomto posouzení dopadů, se shodují v obavách ohledně výskytu nekalých obchodních praktik a jejich škodlivosti, jakož i v očekáváních kladných účinků veřejných (unijních) pravidel upravujících nekalé obchodní praktiky a jejich účinného prosazování. Například orgán Grocery Code Adjudicator ze Spojeného království informoval o tom, že prokázal účinné snížení výskytu nekalých obchodních praktik.

Odhady škodlivých účinků, jež nekalé obchodní praktiky způsobují, jsou uvedeny v oddílech 2.5 a 6.2.1 posouzení dopadů. Podle průzkumu zemědělských výrobců a zemědělských družstev z roku 2013 založeného na široké definici nekalých obchodních praktik dosahovala odhadovaná újma z nekalých obchodních praktik více než 10 miliard EUR ročně. Výrobci potravinářských produktů, kteří se zúčastnili průzkumu založeného na široké definici nekalých obchodních praktik v roce 2011, uvedli, že jejich náklady související s nekalými obchodními praktikami dosáhly 0,5 % obratu, což by po extrapolaci na celkový obrat potravinářského průmyslu v daném roce odpovídalo částce 4,4 miliardy EUR.

Za očekávané přínosy snížení výskytu nekalých obchodních praktik by mohly být považovány náklady silnějších subjektů, které tyto praktiky uplatňovaly a v důsledku pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik je již uplatňovat nesmí. Vzhledem ke společenským hlediskům ve smyslu spravedlnosti však nejsou takové přínosy, coby výsledek podrobení dodavatelů nekalým obchodním praktikám, především považovány za odůvodněné. To znamená, že přínosy plynoucí ze zákazu nekalých obchodních praktik převáží nad touto zvláštní formou „újmy“.

Hlavními náklady pro subjekty podléhající pravidlům upravujícím nekalé obchodní praktiky budou náklady na dodržování. V této souvislosti odpovídají náklady na dodržování obecně vzato nákladům, které jsou spojeny čistě se školeními o pravidlech a jejich dodržováním. Navrhovaná pravidla týkající se nekalých obchodních praktik nevyžadují od subjektů, aby vyvíjely nějakou činnost, pouze zakazují určité jednání, jež je považováno za nekalé. Kromě toho přinejmenším signatáři iniciativy dodavatelského řetězce již náklady na dodržování vynaložili, aby zajistili soulad s dobrovolným kodexem iniciativy dodavatelského řetězce. Jeden velký maloobchodník například vynaložil 200 000 EUR na jednorázová opatření v oblasti odborné přípravy zaměstnanců v souvislosti s kodexem chování iniciativy dodavatelského řetězce.

Předpokládá se, že částečná harmonizace pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik na úrovni EU bude mít omezené účinky na spotřebitele. V otevřené veřejné konzultaci subjekty obecně netvrdily, že nekalé obchodní praktiky (např. iniciativy dodavatelského řetězce) vedou k výhodám pro spotřebitele, například prostřednictvím nižších spotřebitelských cen umožněných maržemi, jež byly pomocí nekalých obchodních praktik vytěženy od dodavatelů v předcházejících fázích řetězce. Někdy se argumentuje, že na spotřebitelské ceny mají zákazy prodejů pod cenou nákladů nepříznivý vliv, ale na ty se posouzení dopadů nevztahuje. Organizace spotřebitelů, které zareagovaly na konzultace, veřejná pravidla týkající se nekalých obchodních praktik podporují, protože očekávají negativní dopad nekalých obchodních praktik na spotřebitelské ceny v delším časovém horizontu.

Členské státy budou muset pravidla týkající se nekalých obchodních praktik provést do vnitrostátního práva. Volba směrnice ponechává členským státům prostor pro uvážení, jakým způsobem toto provedení uskutečnit. Členským státům není bráněno v přijímání přísnějších vnitrostátních právních předpisů chránících malé a střední kupující proti nekalým obchodním praktikám a rovněž dodavatele konkrétně uvedené v této směrnici ani v uplatňování

takovýchto předpisů na svém území. Nekalé obchodní praktiky se v průběhu let v členských státech staly předmětem celé škály různorodých legislativních opatření. Většina členských států tedy správní rámec upravující nekalé obchodní praktiky již má. Dopad pravidel EU týkajících se nekalých obchodních praktik na právní předpisy členského státu bude záviset na stávajících vnitrostátních pravidlech (nebo oblastí jejich působnosti). V případech, kdy neexistuje vůbec žádný rámec, budou členské státy muset provést nová opatření, včetně jmenování donucovacího orgánu. Jak se však ukázalo v některých členských státech, lze rozšířit mandát stávajícího orgánu (např. státního orgánu pro hospodářskou soutěž). Náklady na provádění tudíž mohou do určité míry převzít existující struktury v členských státech, a proto by tyto náklady byly omezené. Pro ilustraci, provozní náklady orgánu Grocery Code Adjudicator ve Spojeném království dosahovaly v rozpočtovém roce 2015/2016 výše 1 786 000 GBP a v rozpočtovém roce 2016/2017 pak 622 000 GBP. Rozdíl je z velké části důsledkem rozsáhlého šetření jednoho maloobchodníka v období 2015/2016.

V neposlední řadě se nepředpokládá, že pravidla týkající se nekalých obchodních praktik budou mít významný přímý dopad na životní prostředí, ačkoli subjekty, jež nejsou nekalým obchodním praktikám vystaveny, si mohou ponechat vyšší ekonomickou marži na investice do výroby, která bude z hlediska životního prostředí udržitelná a šetrná ke klimatu, a na předcházení plýtvání potravinami, nebo mohou pociťovat menší tlak na vyrovnávání ušlé marže obcházením právních předpisů v oblasti životního prostředí a bezpečnosti potravin.

- **Účelnost a zjednodušování právních předpisů**

Očekává se, že z návrhu budou mít prospěch malé a střední podniky (MSP). Ačkoli i MSP mohou čelit nákladům na dodržování, nejedná se o problém, který by zazněl v odpovědích na konzultaci. Kromě toho již bez ohledu na velikost platí dobrovolná pravidla, jako jsou pravidla iniciativy dodavatelského řetězce.

- **Základní práva**

Evropská unie se zavázala k vysoké úrovni ochrany základních práv. Spravedlivý a účinný systém ochrany proti nekalým obchodním praktikám přispěje ke schopnosti zúčastněných stran podnikat (viz článek 16 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“)). Právní předpisy Unie musí dodržovat práva zakotvená v Listině (články 51 a 52 Listiny). Pravomoci v oblasti prosazování proto musí mít takovou podobu, která bude v souladu s právy na obhajobu (článek 48 Listiny), např. díky zajištění účinné nápravy rozhodnutí donucovacího orgánu, které ukládá sankce. V souvislosti s právem na obhajobu musí být dosaženo rovnováhy, zejména pokud jde o důvěrné zacházení se stížnostmi.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh bude mít omezený dopad na rozpočet EU. Zahrnoval by jednu každoroční koordinační schůzi donucovacích orgánů členských států v Bruselu a vytvoření a správu základních webových stránek pro výměnu informací s Komisí.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsob monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

V databázi Eurostatu nejsou na úrovni EU k dispozici žádné relevantní statistiky, jež by mohly sloužit jako primární zdroj údajů pro monitorování a hodnocení této směrnice. Statistiku o cenách producentů, cenách zpracovatelů a spotřebitelských cenách shromážděné buď prostřednictvím Eurostatu nebo přímo v rámci společné organizace trhů použije Komise jako východisko pro ekonometrickou práci na podporu monitorování a hodnocení směrnice.

Monitorování a hodnocení proto bude spoléhat na údaje shromážděné v rámci stávající směrnice, zejména prostřednictvím výročních zpráv vnitrostátních příslušných orgánů. Tyto zprávy podrobně popíší činnost orgánů v oblasti uplatňování a prosazování pravidel podle této směrnice, např. z hlediska počtu obdržených stížností (důvěrných či nikoli), počtu zahájených šetření (z vlastního podnětu či na vyžádání) nebo podílu případů, jejichž výsledkem bylo zjištěné protiprávní jednání. Výroční zprávy budou zahrnovat rovněž konkrétní postupy a zkušenosti s cílem usnadnit zavádění osvědčených postupů. Doplnovat je budou průzkumy podniků v EU (od zemědělských výrobců po maloobchodníky) zkoumající vnímání této problematiky, jak je již provádějí některé členské státy a dobrovolné iniciativy. Zkušenosti i vnímání problematiky jsou významné faktory, které ovlivňují chování podniků na jednotném trhu. Komise bude také v neposlední řadě přímo provádět nebo zadávat ekonomické studie s cílem změřit dopad jednotlivých praktik, na než se vztahují vnitrostátní pravidla a dobrovolné iniciativy, na mikroekonomické a makroekonomické úrovni.

Komise vyhodnotí podle ukazatelů určených v posouzení dopadů účinnost, účelnost, význam, soudržnost a přidanou hodnotu EU této politiky, případně i jiná relevantní hodnotící kritéria jako užitečnost, spravedlnost a přijatelnost nebo koordinace (s pravidly členských států a dobrovolných samoregulačních iniciativ). Tyto ukazatele mohou posloužit jako základ pro hodnocení, jež by mělo být předloženo nejdříve tři roky po vstupu směrnice v platnost, aby se zajistilo, že bude dostupný dostatečný soubor údajů.

Pro tuto směrnici, která má omezenou oblast působnosti, nenavrhuje plnou harmonizaci ani s ní nejsou spojeny zvláštní technické problémy, problémy s dodržováním nebo načasováním, se nevyžaduje prováděcí plán. Kromě toho je ve směrnici samotné, která předpokládá mechanismus pro spolupráci mezi donucovacími orgány a zřízení webových stránek pro tento účel, stanoveno několik podpůrných opatření.

- **Informativní dokumenty (u směrnice)**

Z důvodů uvedených výše v oddílu o prováděcích plánech nebude Komise od členských států vyžadovat informativní dokumenty týkající se provádění.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Navrhovaná směrnice sestává ze 14 článků.

Článek 1 definuje předmět směrnice, která sleduje přístup založený na částečné (minimální) harmonizaci, aby ve všech členských státech zavedla minimální standard ochrany ve vztahu k nekalým obchodním praktikám. Ochrana se vztahuje pouze na dodavatelské malé a střední podniky (MSP) v potravinovém řetězci, pokud jde o jejich prodeje kupujícím, kteří nejsou MSP.

Článek 2 obsahuje definice pojmů opakovaně používaných v ustanoveních směrnice: „kupující“, „dodavatel“, „malý a střední podnik“, „potravinářské produkty“ a „rychlé podléhání zkáze“. Tyto definice přispívají k vymezení oblasti působnosti směrnice.

Z hlediska zahrnutých produktů se směrnice vztahuje na „potravinářské produkty“, tedy na zemědělské produkty uvedené na seznamu v příloze I SFEU určené k užití jako potraviny, včetně rybolovu a akvakultury a zpracovaných zemědělských produktů určených pro použití pro potravinářské účely – tj. zpracovaných potravinářských produktů, které již nejsou zahrnuty v příloze I SFEU.

Ze vztahu mezi dodavateli a kupujícími v kombinaci s rozsahem produktů vyplývá oblast působnosti opatření, jež se týká celého potravinového řetězce a zahrnuje nekalé obchodní praktiky, které se mohou vracet řetězcem až k zemědělcům a vystavovat je tlaku, ať už přímo nebo nepřímo. Ochrana se vztahuje na malé a střední zemědělské výrobce (včetně organizací

výrobců, jako jsou družstva) a jiné dodavatelské malé a střední podniky v řetězci, přičemž pravidla týkající se nekalých obchodních praktik omezují chování kupujících, kteří nejsou MSP.

Návrh bere v potaz, že nekalé obchodní praktiky nejsou nutně vždy stanoveny v písemné smlouvě a může k nim v zásadě docházet v kterékoli fázi obchodní transakce mezi kupujícím a dodavatelem potravinového řetězce, a to i poté, co byla smlouva uzavřena.

Jelikož se potravinový řetězec skládá ze vzájemně provázaných vertikálních dodavatelských vztahů a nekalé obchodní praktiky, k nimž dochází na následujících úrovních řetězce, mohou mít nepříznivý dopad na zemědělské výrobce a obecně na účinnost potravinového řetězce jako takového, pojem „dodavatel“ není v návrhu omezen na zemědělské výrobce a jejich organizace, ale vztahuje se na všechny dodavatele v celém potravinovém řetězci, tj. včetně výrobců a distributorů, pokud se jedná o malé a střední podniky.

Zejména odvětví výroby zahrnuje značný podíl MSP. Rozsah návrhu bere v úvahu, že malí a střední zprostředkovatelé nemusí být schopni odolávat nekalým obchodním praktikám používaným kupujícími, kteří nepatří mezi malé ani střední podniky, a následně mohou přenášet náklady vzniklé v důsledku těchto praktik na své vlastní dodavatele, jmenovitě zemědělské výrobce. Na zákaz se mohou navíc odvolat i zahraniční dodavatelé usazení mimo Unii, prodávají-li kupujícím usazeným v Unii.

Článek 3 uvádí seznam zakázaných nekalých obchodních praktik. Zatímco odstavec 2 uvádí praktiky, jež jsou předmětem smluvní svobody stran, jinými slovy činí kvalifikaci nekalých obchodních praktik předmětem uvážení stran, které se tudíž mohou na základě dohody rozhodnout jinak, nekalé obchodní praktiky uvedené v odstavci 1 nepodléhají smluvní vůli stran, neboť jsou považovány za nekalé „ze své podstaty“.

Skupina praktik uvedených v odstavci 1 zahrnuje zákaz, aby kupující platili svým dodavatelům později než za 30 dnů, týká-li se dodávka produktů rychle podléhajících zkáze. Toto ustanovení bude představovat *lex specialis* pouze ve vztahu k potravinářskému odvětví pro ustanovení ohledně lhůt splatnosti podle směrnice o opožděných platbách, která je použitelná na všechna odvětví hospodářství. Tato skupina zahrnuje rovněž zrušení objednávky v krátké lhůtě pro produkty rychle podléhající zkáze a jednostranné a retroaktivní změny podmínek smlouvy o dodávkách. Tyto praktiky jsou vyjádřením nepřiměřeného rozdělení rizika ve prospěch kupujícího, jsou zjevně nekalé a měly by být zakázány.

Jiné praktiky, jež jsou nekalé, pokud se uplatňují bez předchozí dohody, mohou být přijatelné a dokonce vést k vzájemně výhodné účinnosti, jsou-li stanoveny dohodou mezi stranami. Pravidla týkající se nekalých obchodních praktik by proto měla s těmito praktikami zacházet odlišně, aby umožňovala postupy zvyšující účinnost, která v konečném důsledku povede k odpovídajícím dodávkám a cenám.

Podmínky takové dohody musí být jasné a jednoznačné. Vágní dohoda, která by opravňovala jednu stranu, aby podmínky týkající se těchto praktik určila později, by byla nepředvídatelná, a tudíž by nemohla vyvážit nedostatky takového pozdějšího určení nebo postupu a nelze zabránit tomu, aby byl dotyčný postup kvalifikován jako nekalá obchodní praktika.

Tato druhá skupina nekalých obchodních praktik zahrnuje vrácení neprodaných nebo odpadních produktů. Platby za nasazení potravinářských produktů dodavatele, jejich vystavení nebo zařazení do nabídky mohou přinášet zefektivnění ve prospěch obou smluvních partnerů, a tudíž vést k oboustranně prospěšným situacím. To platí i pro propagační činnosti a uvádění na trh. Kupující musí dodavateli poskytnout odhad platby, pokud ho o to dodavatel požádá. V případě uvádění na trh a nasazování, vystavování nebo zařazení do nabídky musí kupující na požádání poskytnout dodavateli rovněž odhad nákladů.

Tyto praktiky jsou přijatelné, pokud se na nich strany předem dohodnou a vycházejí-li platby za nasazení produktů a jejich zařazení do nabídky z objektivních a přiměřených odhadů nákladů. Příspěvky dodavatelů na propagaci produktů nebo jejich uvedení na trh kupujících mohou být rovněž účinné, jestliže se na nich strany dohodnou.

Článek 4 vyžaduje, aby členské státy určily příslušný donucovací orgán pro zakázané nekalé obchodní praktiky. Jako příslušný orgán může být zvolen stávající donucovací orgán, například v oblasti práva hospodářské soutěže (vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž), aby se dosáhlo úsporu z rozsahu.

Článek 5 se zabývá stížnostmi a stanoví, že donucovací orgán musí být schopen řešit důvěrné stížnosti a na vyžádání chránit totožnost stěžovatele. Podat stížnost donucovacímu orgánu by měly mít možnost také organizace producentů a sdružení organizací producentů, a to nejen samy o sobě jako smluvní partner, ale i v zastoupení zájmů svých členů (nebo členů svých členů), patří-li tito členové mezi malé a střední podniky.

Podle **článku 6** jsou donucovacím orgánům svěřeny nezbytné pravomoci, aby mohly zahájit šetření z vlastního podnětu nebo na základě stížnosti, shromažďovat informace, ukončit porušování práv, ukládat pokuty a zveřejňovat přijatá rozhodnutí s cílem dosáhnout odrazujícího účinku.

Koordinaci a spolupráci mezi donucovacími orgány se věnuje **článek 7**. To zahrnuje každoroční setkání zprostředkovaná Komisí a výroční zprávy, jež budou donucovací orgány předkládat. Donucovací orgány členských států by si měly navzájem v maximální možné míře poskytovat pomoc při svých šetřeních.

Článek 8 návrhu vyjasňuje, že členské státy mohou stanovit další pravidla mající za cíl boj proti nekalým obchodním praktikám nad rámec minimálního standardu Unie, pokud tato pravidla neporušují pravidla týkající se vnitřního trhu.

V **článku 9** jsou stanoveny oznamovací povinnosti členských států. Ustanovení umožňuje, aby Komise přijala v oblasti podávání zpráv prováděcí akt, jehož prostřednictvím může vymezit užitečné formy těchto zpráv.

Článek 10 stanoví postup projednávání ve výboru, který bude v tomto ohledu nápomocen Komisi.

Článek 11 předpokládá hodnocení, jež má Komise provést nejdříve za tři roky po zahájení uplatňování této směrnice, a průběžnou zprávu o provádění směrnice.

Ustanovení týkající se provádění směrnice obsahuje **článek 12**. Ustanovení jsou standardním postupem pro směrnice.

Článek 13 se týká vstupu směrnice v platnost. **Článek 14** pak stanoví, že směrnice je určena členským státům.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v potravinovém řetězci**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 43 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁷,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů⁸,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Od roku 2009 se na fungování potravinového řetězce včetně výskytu nekalých obchodních praktik zaměřila tři sdělení Komise⁹. Nekalé obchodní praktiky jsou v této souvislosti definovány jako postupy, které se výrazně odchyľují od zásad poctivého obchodního styku, jsou v rozporu s dobrou vírou a poctivým jednáním a jsou jednostranně zavedeny jedním obchodním partnerem vůči druhému. Komise navrhla žádoucí rysy vnitrostátních a dobrovolných správních rámců namířených proti nekalým obchodním praktikám v potravinovém řetězci. Některé z těchto rysů se součástí právního rámce a dobrovolných režimů veřejné správy v členských státech nestaly, v důsledku čehož zůstávají tyto praktiky i nadále v ohnisku politické debaty v Unii.
- (2) V červnu 2016 vyzvalo usnesení Evropského parlamentu¹⁰ Komisi, aby předložila návrh právního rámce Unie proti nekalým obchodním praktikám. V prosinci 2016 vybídla Rada Komisi, aby závčas provedla posouzení dopadů, ve kterém by za účelem řešení nekalých obchodních praktik zvažila navržení právního rámce Unie nebo

⁷ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

⁸ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Lepší fungování potravinového řetězce v Evropě, KOM(2009) 591.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Boj proti nekalým obchodním praktikám mezi podniky v rámci potravinového řetězce, COM(2014) 472 final.

Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v rámci potravinového řetězce, COM(2016) 032 final.

¹⁰ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. června 2016 o nekalých obchodních praktikách v potravinářském dodavatelském řetězci (2015/2065(INI)).

nelegislativních opatření¹¹. Komise vypracovala posouzení dopadů, kterému předcházela otevřená veřejná konzultace a cílené konzultace.

- (3) Ve fázích produkce, zpracování, uvádění na trh, distribuce a maloobchodního prodeje potravinářských produktů jsou v potravinovém řetězci aktivní různé subjekty. Potravinový dodavatelský řetězec je zdaleka nejdůležitějším kanálem, jímž se potravinářské produkty dostávají ze zemědělského podniku až na stůl. Tyto subjekty obchodují s potravinářskými produkty, tj. s prvotními zemědělskými produkty, včetně produktů rybolovu a akvakultury, uvedenými na seznamu v příloze I Smlouvy, které jsou určeny k užití jako potraviny, a jinými potravinářskými produkty neuvedenými na seznamu v dotyčné příloze, ale zpracovanými ze zemědělských produktů určených k užití jako potraviny.
- (4) Ačkoli podnikatelské riziko vyplývá z podstaty všech hospodářských činností, zemědělská produkce je zvláště zatížena nejistotou, a to v důsledku své závislosti na biologických procesech, neboť zemědělské produkty ve větší či menší míře rychle podléhají zkáze a jsou sezónní, a také v důsledku svého vystavení povětrnostním podmínkám. V prostředí zemědělské politiky, která je výrazně tržněji orientovaná než v minulosti, se pro subjekty aktivní v potravinovém řetězci a zejména pro zemědělské výrobce a jejich organizace zvýšil význam ochrany proti nekalým obchodním praktikám.
- (5) Počet a velikost subjektů se v různých fázích potravinového řetězce liší. Rozdíly ve vyjednávací síle souvisejí s různými úrovněmi koncentrace subjektů a mohou umožňovat nespravedlivé uplatňování vyjednávací síly pomocí nekalých obchodních praktik. Nekalé obchodní praktiky jsou zvláště škodlivé pro malé a střední subjekty v potravinovém řetězci. Zemědělské výrobce, kteří dodávají prvotní zemědělské produkty, jsou většinou malé nebo střední podniky.
- (6) Většina členských států, nikoli však všechny, má zavedena zvláštní vnitrostátní pravidla, která dodavatele chrání proti nekalým obchodním praktikám, k nimž dochází ve vztazích mezi podniky v potravinovém řetězci. Tam, kde se spoléhá na smluvní právo nebo samoregulační iniciativy, strach z odplaty proti stěžovateli omezuje praktickou hodnotu těchto forem nápravy. Některé členské státy, které mají zavedena zvláštní pravidla týkající se nekalých obchodních praktik, proto pověřují správní orgány jejich prosazováním. Pravidla členských států týkající se nekalých obchodních praktik, pakliže existují, se nicméně vyznačují značnou rozdílností.
- (7) Měl by být zaveden minimální standard ochrany Unie proti určitým zjevně nekalým obchodním praktikám, aby se snížil výskyt takových praktik a přispělo se k zajištění odpovídající životní úrovně zemědělských výrobců. Tento standard by měl být přínosem pro všechny zemědělské výrobce či jakékoli fyzické a právnické osoby včetně organizací producentů a sdružení organizací producentů, které dodávají potravinářské produkty, pokud tyto osoby splňují definici mikropodniků a malých a středních podniků stanovenou v příloze doporučení Komise 2003/361/ES¹². Tito mikrododavatelé nebo malí a střední dodavatelé jsou zvláště zranitelní nekalými obchodními praktikami a nejméně schopni překonat je bez negativních účinků na svou ekonomickou životaschopnost. Jelikož finanční tlak na malé a střední podniky způsobený nekalými obchodními praktikami často prochází celým řetězcem a zasahuje zemědělské výrobce, měla by pravidla týkající se nekalých obchodních praktik chránit

¹¹ [Závěry Rady](#) o posílení postavení zemědělců v rámci potravinového řetězce a o boji proti nekalým obchodním praktikám ze dne 12. prosince 2016.

¹² Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36.

také malé a střední zprostředkující dodavatele ve fázích navazujících na primární produkci. Ochrana zprostředkujících dodavatelů by měla rovněž zabránit nezamýšleným důsledkům odklonu obchodu od zemědělských výrobců a jejich sdružení, jež produkují zpracované produkty, k nechráněným dodavatelům (zejména ve formě nepřiměřeného zvýšení cen).

- (8) Dodavatelé usazení mimo Unii by měli mít možnost spoléhat se na minimální standard Unie, když prodávají potravinářské produkty kupujícím usazeným v Unii, aby se zabránilo nezamýšleným rušivým účinkům vyplývajícím z ochrany dodavatelů v Unii.
- (9) Příslušná pravidla by se měla vztahovat na obchodní jednání větších, tj. nikoli malých a středních, subjektů v potravinovém řetězci, neboť jsou to často ony, kdo obvykle disponují větší relativní vyjednávací silou, když obchodují s malými a středními dodavateli.
- (10) Jelikož většina členských států již vnitrostátní pravidla týkající se nekalých obchodních praktik má, byť rozdílná, je vhodné použít jako nástroj pro zavedení minimálního standardu ochrany podle práva Unie směrnici. To by mělo členským státům umožnit začlenit příslušná pravidla do jejich vnitrostátního právního řádu tak, aby vznikl soudržný režim. Členským státům by nemělo být bráněno v přijímání přísnějších vnitrostátních právních předpisů chránících malé a střední dodavatele a kupující proti nekalým obchodním praktikám, ke kterým dochází ve vztazích mezi podniky v potravinovém řetězci, a v jejich uplatňování na svém území, s výhradou omezení právních předpisů Unie platných pro fungování vnitřního trhu.
- (11) Jelikož k nekalým obchodním praktikám může docházet v kterékoli fázi prodeje potravinářského produktu, tj. před prodejní transakcí, během ní i po ní, měly by členské státy zajistit, aby se ustanovení této směrnice na takové praktiky vztahovaly, ať k nim dochází kdykoli.
- (12) Při rozhodování o tom, zda je konkrétní obchodní praktika považována za nekalou, je důležité snížit riziko omezení používání spravedlivých a účinnost vytvářejících dohod sjednaných mezi stranami. V důsledku toho je vhodné rozlišovat mezi praktikami, jež jsou srozumitelně a ve smlouvě o dodávkách mezi stranami jednoznačně předpokládáné, a praktikami, k nimž dochází po zahájení transakce, aniž by byly srozumitelně a jednoznačně předem sjednány, zakázány jsou tedy pouze jednostranné a retroaktivní změny podmínek smluv o dodávkách. Některé obchodní praktiky jsou nicméně považovány za nekalé ze své podstaty a nemělo by záležet na smluvní svobodě stran, zda se od nich odchylí.
- (13) Za účelem zajištění účinného prosazování zákazů stanovených v této směrnici by členské státy měly určit orgán, který bude pověřen jejich prosazováním. Orgán by měl být schopen konat ze svého vlastního podnětu nebo na základě stížností stran postižených nekalými obchodními praktikami v potravinovém řetězci. Pokud stěžovatel kvůli strachu z odplaty požádá, aby jeho totožnost zůstala důvěrná, donucovací orgány členských států by měly této žádosti vyhovět.
- (14) Stížnosti organizací producentů nebo sdružení těchto organizací mohou sloužit k ochraně totožnosti jednotlivých členů organizace, kteří jsou malými a středními dodavateli a považují se za vystavené nekalým obchodním praktikám. Donucovací orgány členských států by proto měly mít možnost přijímat stížnosti těchto subjektů a konat na jejich základě a zároveň chránit procesní práva žalované strany.
- (15) Donucovací orgány členských států by měly mít nezbytné pravomoci, které jim umožní pomoci žádosti o informace účinně shromažďovat veškeré faktické informace.

Měly by mít pravomoc případně nařídit ukončení zakázané praktiky. Existence odrazujícího prostředku, jako je pravomoc ukládat pokuty a zveřejňování výsledků šetření, může povzbudit změnu chování a řešení sporů mezi stranami před zahájením soudního řízení, a proto by takové prostředky měly být součástí pravomocí donucovacích orgánů. Komise a donucovací orgány členských států by měly úzce spolupracovat, aby zajistily společný přístup k uplatňování pravidel stanovených v této směrnici. Donucovací orgány by si zejména měly poskytovat vzájemnou pomoc, například v podobě sdílení informací a spolupráce při šetřeních, jež mají přeshraniční rozměr.

- (16) Pro usnadnění účinného prosazování by Komise měla pomáhat organizovat setkání donucovacích orgánů členských států, na nichž si mohou vyměňovat osvědčené postupy a sdílet relevantní informace. Komise by měla zřídit a spravovat webové stránky na podporu těchto výměn.
- (17) Pravidla stanovená v této směrnici by neměla bránit členským státům v tom, aby si zachovaly stávající pravidla, jsou-li širší, nebo přijaly taková pravidla v budoucnu, s výhradou omezení právních předpisů Unie platných pro fungování vnitřního trhu. Pravidla by platila současně s dobrovolnými správními opatřeními.
- (18) Komise by měla mít přehled o provádění této směrnice v členských státech. Kromě toho by Komise měla být schopna posoudit účinnost této směrnice. Donucovací orgány členských států by za tímto účelem měly Komisi předkládat výroční zprávy. Pro zajištění jednotných podmínek k provádění oznamovací povinnosti by Komisi měly být svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011¹³. V tomto postupu by měl být Komisi nápomocen Výbor pro společnou organizaci zemědělských trhů.
- (19) V zájmu účinného provádění politiky ve vztahu k nekalým obchodním praktikám ve vztazích mezi podniky v potravinovém řetězci by Komise měla přezkoumat uplatňování této směrnice a předložit zprávu Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Přezkum by měl rovněž věnovat zvláštní pozornost tomu, zda by – kromě ochrany malých a středních dodavatelů – v budoucnu byla odůvodněná ochrana malých a středních kupujících potravinářských produktů v dodavatelském řetězci,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

- 1. Tato směrnice stanoví minimální seznam zakázaných nekalých obchodních praktik mezi kupujícími a dodavateli v potravinovém řetězci, minimální pravidla pro jejich prosazování a opatření týkající se koordinace mezi donucovacími orgány.
- 2. Tato směrnice se vztahuje na některé nekalé obchodní praktiky, k nimž dochází v souvislosti s prodejem potravinářských produktů dodavatelem, který je malým nebo středním podnikem, kupujícímu, který není malým ani středním podnikem.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

3. Tato směrnice se použije na smlouvy o dodávkách uzavřené po dni zahájení použitelnosti ustanovení, jimiž se provádí tato směrnice, uvedených v čl. 12 odst. 1 druhém pododstavci.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „kupujícím“ každá fyzická nebo právnická osoba usazená v Unii, která kupuje potravinářské produkty pro obchodní účely. Pojem „kupující“ může zahrnovat skupinu takových fyzických a právnických osob;
- b) „dodavatelem“ každý zemědělský výrobce nebo každá fyzická či právnická osoba bez ohledu na místo svého usazení, která prodává potravinářské produkty. Pojem „dodavatel“ může zahrnovat skupinu takových zemědělských výrobců nebo takových fyzických a právnických osob včetně organizací producentů a sdružení organizací producentů;
- c) „malým a středním podnikem“ podnik ve smyslu definice mikropodniků a malých a středních podniků stanovené v příloze doporučení Komise 2003/361/ES¹⁴;
- d) „potravinářskými produkty“ produkty uvedené na seznamu v příloze I Smlouvy určené pro použití jako potravina, jakož i produkty neuvedené na seznamu v dotyčné příloze, ale zpracované z těchto produktů pro použití jako potravina;
- e) „potravinářskými produkty podléhajícími rychlé zkáze“ potravinářské produkty, které se stanou nevhodnými k lidské spotřebě, nejsou-li skladovány, upraveny, zabaleny nebo jinak konzervovány, aby se zabránilo tomu, že se stanou nevhodnými.

Článek 3

Zákaz nekalých obchodních praktik

1. Členské státy zajistí, aby byly zakázány tyto obchodní praktiky:
- a) kupující zaplatí dodavateli za potravinářské produkty podléhající rychlé zkáze později než za 30 kalendářních dnů po doručení faktury dodavatele nebo později než za 30 kalendářních dnů po datu dodání potravinářských produktů podléhajících rychlé zkáze podle toho, co nastane později. Tímto zákazem nejsou dotčeny:
 - důsledky opožděných plateb a prostředky nápravy stanovené ve směrnici 2011/7/EU;
 - možnost kupujícího a dodavatele dohodnout se na ustanovení o sdílení hodnoty ve smyslu čl. 172 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013¹⁵;

¹⁴ Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

- b) kupující zruší objednávky na potravinářské produkty podléhající rychlé zkáze v tak krátké lhůtě, že od dodavatele nelze odůvodněně očekávat, že nalezne alternativu, jak tyto produkty uvést na trh nebo využít;
 - c) kupující jednostranně a se zpětnou působností změni podmínky smlouvy o dodávkách týkající se četnosti, načasování nebo objemu zásobování či dodávek, norem jakosti nebo cen potravinářských produktů;
 - d) dodavatel platí za plýtvání potravinářskými produkty, ke kterému dochází v prostorách kupujícího a jež není způsobeno nedbalostí ani pochybením dodavatele.
2. Členské státy zajistí, aby byly zakázány tyto obchodní praktiky, pokud nejsou srozumitelně a jednoznačně sjednány při uzavření smlouvy o dodávkách:
- a) kupující vrací neprodané potravinářské produkty dodavateli;
 - b) kupující účtuje dodavateli platbu, jíž podmiňuje nasazení potravinářských produktů dodavatele, jejich vystavení nebo zařazení do nabídky;
 - c) dodavatel platí za propagaci potravinářských produktů prodávaných kupujícím. Je-li dotyčná propagace iniciována kupujícím, musí kupující před propagací upřesnit dobu propagace a očekávané množství potravinářských produktů, jež mají být objednány;
 - d) dodavatel platí za uvádění potravinářských produktů na trh kupujícím.
3. Požaduje-li kupující platbu za situace popsané v odst. 2 písm. b), c) a d), musí kupující na vyžádání dodavatele poskytnout dodavateli odhad jednotkové, případně celkové platby, a pokud jde o situace popsané v odst. 2 písm. b) a d), rovněž odhad nákladů a základ tohoto odhadu.
4. Členské státy zajistí, aby zákazy stanovené v odstavcích 1 a 2 představovaly povinná ustanovení, jejichž použití na jakoukoli situaci spadající do jejich oblasti působnosti se vyžaduje bez ohledu na právo, které by se jinak pro smlouvu o dodávkách mezi stranami vztahovalo.

Článek 4

Určený donucovací orgán

Každý členský stát určí veřejný orgán pro prosazování zákazů stanovených v článku 3 na vnitrostátní úrovni (dále jen „donucovací orgán“).

Článek 5

Stížnosti a důvěrnost

1. Dodavatel podává stížnost donucovacímu orgánu členského státu, v němž je usazen podezřelý kupující, který se měl uchýlit k zakázané obchodní praxi.

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

2. Organizace producentů nebo sdružení organizací producentů, jejichž člen (členové) nebo člen (členové) jejich členů se domnívá (domnívají), že byl postižen (byli postiženi) zakázanými obchodními praktikami, mají právo předložit stížnost.
3. Pokud to stěžovatel požaduje, donucovací orgán zajistí důvěrnost totožnosti stěžovatele a všech dalších informací, u nichž stěžovatel považuje zveřejnění za poškozující jeho zájmy. Stěžovatel určí takové informace v případné žádosti o zachování důvěrnosti.
4. Pokud se donucovací orgán domnívá, že pro konání na základě stížnosti neexistují dostatečné důvody, informuje o důvodech stěžovatele.

Článek 6

Pravomoci donucovacího orgánu

Členské státy zajistí, aby donucovací orgán byl řádně vybaven, a svěří mu tyto pravomoci:

- a) zahájit a provádět šetření z vlastního podnětu nebo na základě stížnosti;
- b) požadovat od kupujících a dodavatelů, aby poskytli všechny informace nezbytné pro provedení šetření zakázaných obchodních praktik;
- c) přijímat rozhodnutí, jimiž konstatují porušení zákazů stanovených v článku 3, a požadovat od kupujících, aby zakázanou obchodní praktiku ukončili. Orgán se může zdržet přijetí jakéhokoli takového rozhodnutí, pokud by takové rozhodnutí hrozilo odhalením totožnosti stěžovatele nebo zveřejněním jakýchkoli jiných informací, u nichž stěžovatel považuje zveřejnění za poškozující jeho zájmy, pokud stěžovatel určil tyto informace v souladu s čl. 5 odst. 3;
- d) uložit pachateli protiprávního jednání peněžitou pokutu. Pokuta musí být účinná, přiměřená a odrazující s přihlédnutím k povaze, době trvání a závažnosti porušení;
- e) zveřejňovat svá rozhodnutí týkající se bodů c) a d);
- f) informovat kupující a dodavatele o svých činnostech prostřednictvím výročních zpráv, jež popisují mimo jiné počet obdržených stížností a počet šetření, která orgán zahájil a uzavřel. Pro každé šetření zpráva obsahuje souhrnný popis záležitosti a výsledek šetření.

Článek 7

Spolupráce mezi donucovacími orgány

1. Členské státy zajistí, aby donucovací orgány účinně spolupracovaly a poskytovaly si vzájemnou pomoc při šetřeních, jež mají přeshraniční rozměr.
2. Donucovací orgány se scházejí jednou ročně, aby projednaly uplatňování této směrnice na základě výročních zpráv uvedených v čl. 9 odst. 1 a osvědčené postupy v oblasti, na niž se směrnice vztahuje. Komise tato setkání zprostředkuje.
3. Komise zřídí a spravuje webové stránky, které umožňují výměnu informací mezi donucovacími orgány a Komisí, zejména v souvislosti s každoročními setkáními.

Článek 8

Vnitrostátní předpisy

Členské státy mohou stanovit pravidla mající za cíl bojovat proti nekalým obchodním praktikám nad rámec pravidel stanovených v článcích 3, 5, 6 a 7, pokud jsou tato vnitrostátní pravidla v souladu s pravidly pro fungování vnitřního trhu.

Článek 9

Podávání zpráv členskými státy

1. Každý rok do 15. března zašlou členské státy Komisi zprávu o nekalých obchodních praktikách ve vztazích mezi podniky v potravinovém řetězci. Tato zpráva obsahuje zejména všechny relevantní údaje o uplatňování a prosazování pravidel podle této směrnice v dotyčném členském státě v předchozím roce.
2. Komise může přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví:
 - a) pravidla ohledně informací nezbytných pro účely použití odstavce 1;
 - b) opatření pro správu informací, jež mají být zasílány, a pravidla pro jejich obsah a formu;
 - c) opatření pro předávání nebo zpřístupňování informací a dokumentů členskými státy, mezinárodními organizacemi, příslušným orgánům třetích zemí nebo veřejnosti, s výhradou ochrany osobních údajů a oprávněných zájmů zemědělských výrobců a podniků na ochraně jejich obchodního tajemství.

Tyto prováděcí akty se přijímají v souladu s přezkumným postupem podle čl. 10 odst. 2.

Článek 10

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen Výbor pro společnou organizaci zemědělských trhů zřízený článkem 229 nařízení (EU) č. 1308/2013. Uvedený výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 11

Hodnocení

1. Komise provede hodnocení této směrnice a předloží zprávu o hlavních zjištěních Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, a to nejdříve za tři roky ode dne zahájení uplatňování této směrnice.
2. Členské státy poskytnou Komisi informace nezbytné pro vypracování této zprávy.

3. Šest měsíců od data provedení této směrnice předloží Komise průběžnou zprávu o stavu jejího provádění a uplatňování Evropskému parlamentu a Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.

Článek 12

Provádění

1. Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do šesti měsíců po vstupu této směrnice v platnost. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Tyto předpisy se stanou použitelnými 12 měsíců po vstupu této směrnice v platnost.

Předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 13

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost pátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 14

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

LEGISLATIVNÍ FINANČNÍ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/PODNĚTU

- 1.1. Název návrhu/podnětu
- 1.2. Příslušné oblasti politik
- 1.3. Povaha návrhu/podnětu
- 1.4. Cíle
- 1.5. Odůvodnění návrhu/podnětu
- 1.6. Doba trvání akce a finanční dopad
- 1.7. Předpokládaný způsob řízení

2. SPRÁVNÍ OPATŘENÍ

- 2.1. Pravidla pro sledování a podávání zpráv
- 2.2. Systém řízení a kontroly
- 2.3. Opatření k zamezení podvodů a nesrovnalostí

3. ODHADOVANÝ FINANČNÍ DOPAD NÁVRHU/PODNĚTU

- 3.1. Okruhy víceletého finančního rámce a dotčené výdajové rozpočtové položky
- 3.2. Odhadovaný dopad na výdaje
 - 3.2.1. *Odhadovaný souhrnný dopad na výdaje*
 - 3.2.2. *Odhadovaný dopad na operační prostředky*
 - 3.2.3. *Odhadovaný dopad na prostředky správní povahy*
 - 3.2.4. *Soulad se stávajícím víceletým finančním rámcem*
 - 3.2.5. *Příspěvky třetích stran*
- 3.3. Odhadovaný dopad na příjmy

LEGISLATIVNÍ FINANČNÍ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/PODNĚTU

1.1. Název návrhu/podnětu

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v potravinovém řetězci.

1.2. Příslušné oblasti politik

Zemědělská politika

Politika hospodářské soutěže

1.3. Povaha návrhu/podnětu

X Návrh/podnět se týká **nové akce**

☐ Návrh/podnět se týká **nové akce následující po pilotním projektu / přípravné akci**¹⁶

☐ Návrh/podnět se týká **prodloužení stávající akce**

☐ Návrh/podnět se týká **akce přesměřované na jinou akci**

1.4. Cíle

1.4.1. Víceleté strategické cíle Komise sledované návrhem/podnětem

Cílem návrhu je omezení nekalých obchodních praktik, jež jsou důsledkem nerovné vyjednávací síly v potravinovém řetězci, ve snaze přispět ke čtvrté prioritě Junckerovy Komise, tedy „integrovanejšímu a spravedlivějšímu vnitřnímu trhu s posílenou průmyslovou základnou“, což je převedeno do obecného cíle „životaschopná produkce potravin“ společné zemědělské politiky.

1.4.2. Specifické cíle

Specifický cíl č.

Zachování stability trhů

Zlepšení příjmů zemědělských výrobců

Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství

¹⁶ Uvedené v čl. 54 odst. 2 písm. a) nebo b) finančního nařízení.

1.4.3. *Očekávané výsledky a dopady*

Upřesněte účinky, které by návrh/podnět měl mít na příjemce / cílové skupiny.

1. Snížení výskytu nekalých obchodních praktik

2. Přispění k rovným podmínkám

3. Umožnění účinné nápravy

Dopad: lepší postavení zemědělských výrobců v potravinovém řetězci s kladným dopadem na příjmy zemědělských výrobců.

1.4.4. *Ukazatele výsledků a dopadů*

Upřesněte ukazatele, podle kterých je možno uskutečňování návrhu/podnětu sledovat.

Ad 1. Podniky ohlášené výskytu jednotlivých nekalých obchodních praktik (podíl ohlašujících firem a ohlášené četnosti, vnímané náklady nekalých obchodních praktik)

Ad 1. Náklady firem na dodržování

Ad 1. Možné dopady odklonu obchodu na úkor chráněných stran

Ad 2. Sladění uplatňování pravidel proti nekalým obchodním praktikám (např. počet změn vnitrostátních pravidel s cílem sblížit postupy)

Ad 2. Počet přijatých doporučení osvědčených postupů

Ad 2. Ohlášené správní náklady členských států

Ad 2. Relativní produkce a změny spotřebitelských cen

Ad 3. Počet obdržených stížností (anonymních či nikoli)

Ad 3. Počet případných mediačních setkání

Ad 3. Počet zahájených šetření (z vlastního podnětu nebo na vyžádání)

Ad 3. Podíl případů, jejichž výsledkem byla zjištění protiprávního jednání

1.5. **Odůvodnění návrhu/podnětu**

1.5.1. *Potřeby, které mají být uspokojeny v krátkodobém nebo dlouhodobém horizontu*

Cílem návrhu je omezení nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci zajištěním minimální úrovně ochrany v celé EU prostřednictvím rámce, který zakazuje nejzávažnější nekalé obchodní praktiky a poskytuje možnosti nápravy. Odstraněním překážek účinnosti by návrh rovněž zlepšil fungování potravinového řetězce jako takového.

1.5.2. *Přidaná hodnota zapojení Unie (může být důsledkem různých faktorů, např. přínosů koordinace, právní jistoty, vyšší účelnosti nebo doplňkovosti). Pro účely tohoto bodu se „přidanou hodnotou zapojení Unie“ rozumí hodnota vyplývající ze zásahu Unie, jež doplňuje hodnotu, která by se jinak vytvořila činností samotných členských států.*

Důvody pro opatření na evropské úrovni (*ex ante*)

Článek 39 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) stanoví, že společná zemědělská politika zajistí odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva. Článek 40 SFEU stanoví, že společná organizace trhů musí vylučovat

diskriminaci mezi zemědělskými výrobci. Článek 43 SFEU stanoví, že společná organizace trhů zabezpečí obchodu uvnitř Unie podmínky obdobné podmínkám existujícím na vnitrostátním trhu.

Většina členských států zavedla pravidla proti nekalým obchodním praktikám, ale zaujala k problému rozdílné přístupy a související opatření nejsou harmonizována. Členskými státy chybí koordinační mechanismy a nemají ani pobídky, aby se samy vzájemně sladily. K dosažení byť minimální úrovně ochrany proti nekalým obchodním praktikám v celé EU a zajištění rovných podmínek pro všechny výrobce jsou zapotřebí opatření na úrovni EU.

Očekávaná vytvořená přidaná hodnota na úrovni Unie (*ex post*)

Minimální ochrana proti nekalým obchodním praktikám v potravinovém řetězci ve všech členských státech, a tudíž lepší fungování a účinnější potravinový řetězec. Rovné podmínky pro zemědělské výrobce.

1.5.3. Závěry vyvozené z podobných zkušeností v minulosti

Kupující a dodavatelé mohou mít nerovnou vyjednávací sílu, což může vést k nekalým obchodním praktikám, jež způsobují tlak na zisky postižených dodavatelů a mohou vést ke špatnému rozdělování zdrojů, které snižuje účinnost potravinového řetězce.

Zemědělství dodavatelé jsou obzvlášť zranitelní, neboť často závisejí na větších partnerech v navazujících člencích řetězce, chtějí-li své produkty dostat ke spotřebitelům, přičemž dlouhé prodlevy v produkci a rychlé podléhání zkáze mnoha jejich produktů omezují jejich manévrovací prostor.

Tento návrh je výsledkem delší diskuze. V roce 2013 uspořádala Komise veřejnou konzultaci k této problematice a v roce 2016 Evropský parlament, Rada i Evropský hospodářský a sociální výbor vyzvaly k přijetí opatření proti nekalým obchodním praktikám.

1.5.4. Soulad a možná synergie s dalšími vhodnými nástroji

Návrh doplňuje stávající předpisy EU o nekalých obchodních praktikách ve vztazích mezi obchodníky a spotřebiteli. Zatím neexistují žádná horizontální pravidla EU proti nekalým obchodním praktikám mezi podniky. Návrh doplňuje rovněž další oblasti významné pro subjekty, které již podléhají společným pravidlům, jako hospodářská soutěž, státní podpora a normy pro uvádění na trh.

1.6. Doba trvání akce a finanční dopad

☐ Časově omezený návrh/podnět

- ☐ Návrh/podnět s platností od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- ☐ Finanční dopad od RRRR do RRRR

X Časově neomezený návrh/podnět

- Provádění s obdobím rozběhu od RRRR do RRRR,
- poté plné fungování.

1.7. Předpokládaný způsob řízení¹⁷

X Přímé řízení Komisí

- X prostřednictvím jejích útvarů, včetně jejích zaměstnanců v delegacích Unie;
- ☐ prostřednictvím výkonných agentur

☐ Sdílené řízení s členskými státy

☐ Nepřímé řízení, při kterém jsou úkoly souvisejícími s plněním rozpočtu pověřeny:

- ☐ třetí země nebo subjekty určené těmito zeměmi;
- ☐ mezinárodní organizace a jejich agentury (upřesněte);
- ☐ EIB a Evropský investiční fond;
- ☐ subjekty uvedené v článcích 208 a 209 finančního nařízení;
- ☐ veřejnoprávní subjekty;
- ☐ soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby v rozsahu, v jakém poskytují dostatečné finanční záruky;
- ☐ soukromoprávní subjekty členského státu pověřené uskutečňováním partnerství soukromého a veřejného sektoru a poskytující dostatečné finanční záruky;
- ☐ osoby pověřené prováděním zvláštních činností v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle hlavy V Smlouvy o EU a určené v příslušném základním právním aktu.
- Pokud vyberete více způsobů řízení, upřesněte je v části „Poznámky“.

Poznámky

¹⁷ Vysvětlení způsobů řízení spolu s odkazem na finanční nařízení jsou k dispozici na stránkách BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. SPRÁVNÍ OPATŘENÍ

2.1. Pravidla pro sledování a podávání zpráv

Upřesněte četnost a podmínky.

Jednou ročně:

Členské státy zašlou do 15. března každého roku prostřednictvím technického informačního systému Evropské komisi výroční zprávu. Zprávy musí obsahovat zejména všechny relevantní údaje o uplatňování a prosazování pravidel podle této směrnice.

2.2. Systémy řízení a kontroly

2.2.1. *Odůvodnění způsobu (způsobů) řízení, mechanismus (mechanismy) provádění financování, navrhované způsoby platby a strategie kontroly*

Obecná rizika, která lze určit ve vztahu k pravidlům obsaženým v tomto návrhu, se týkají účinnosti návrhu, nikoli výdajů EU, jelikož se jedná o relativně zanedbatelné částky.

Rizika mohou být spojena s nedostatky ve správním donucovacím orgánu, včetně vyřizování stížností a důvěrnosti, podávání zpráv členskými státy a dohledu Komise.

Výroční zprávy, každoroční setkání a specializované webové stránky by měly zajistit řádné sledování provádění směrnice v členských státech EU.

2.2.2. *Informace o zjištěných rizicích a systému (systémech) vnitřní kontroly zřízeném (zřízených) k jejich zmírnění*

Výdaje, které tento návrh zahrnuje, uskuteční Komise v rámci přímého řízení v souladu se zásadami stanovenými v článku 32 nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (finanční nařízení).

Jak vyžaduje finanční nařízení, generální ředitel pro zemědělství a rozvoj venkova zřídil organizační strukturu a vnitřní kontrolní postupy vhodné pro dosažení cílů politiky a kontroly v souladu s normami vnitřní kontroly přijatými Komisí a s ohledem na rizika spojená s prostředím, v němž se tato politika realizuje.

2.2.3. *Odhad a odůvodnění nákladové efektivity kontrol (poměr „náklady kontrol ÷ hodnota souvisejících spravovaných finančních prostředků“) a posouzení očekávané míry rizika výskytu chyb (při platbě a při uzavření)*

Na kontroly legality a správnosti plateb podle nové směrnice se budou vztahovat stávající ustanovení pro přímé řízení Komisí.

Výdaje, které tento návrh zahrnuje, nepovedou ke zvýšení míry chyb pro Evropský zemědělský záruční fond, jelikož se jedná o relativně bezvýznamné částky a také vzhledem ke způsobu provádění (přímé řízení).

2.3. Opatření k zamezení podvodů a nesrovnalostí

Upřesněte stávající či předpokládaná preventivní a ochranná opatření, např. ze strategie proti podvodům.

Komise přijme vhodná opatření zajišťující, že při provádění akcí financovaných v rámci tohoto nařízení budou chráněny finanční zájmy Unie, a to uplatňováním

preventivních opatření proti podvodům, korupci a jiným nezákonným činnostem, prováděním účinných kontrol a v případě zjištění nesrovnalostí zpětným získáním neoprávněně vyplacených částek, jakož i účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi v případě potřeby, a to v souladu s článkem 325 Smlouvy o fungování Evropské unie, nařízením Rady (ES) č. 2988/95 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství a s hlavou IV finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Unie.

Komise nebo její zástupci a Účetní dvůr mají pravomoc provádět na základě kontroly dokumentů a kontroly na místě auditů u všech dodavatelů a subdodavatelů, kteří obdrželi finanční prostředky Unie. Úřad OLAF má pravomoc provádět kontroly na místě a inspekce u hospodářských subjektů, kterých se tyto prostředky přímo či nepřímo dotýkají, v souladu s postupy stanovenými v nařízení Rady č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 s cílem určit, zda došlo k podvodu. Rozhodnutí, dohody a smlouvy, které jsou výsledkem provádění tohoto nařízení, výslovně opravňují Komisi včetně úřadu OLAF a Účetní dvůr k provádění takovýchto auditů, kontrol na místě a inspekci.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÍ DOPAD NÁVRHU/PODNĚTU

3.1. Okruhy víceletého finančního rámce a dotčené výdajové rozpočtové položky

- Stávající rozpočtové položky

V pořadí okruhů víceletého finančního rámce a rozpočtových položek.

Okruh víceletého finančního rámce	Rozpočtová položka	Druh výdaje	Příspěvek			
	Okruh 2: Udržitelný růst: přírodní zdroje Okruh 5: Správa	RP/NRP ¹⁸	zemí ESVO ¹⁹	kandidátských zemí ²⁰	třetích zemí	ve smyslu čl. 21 odst. 2 písm. b) finančního nařízení
	05 01 02 11 – Výdaje na externí pracovníky a ostatní výdaje na řízení na podporu oblasti politiky „Zemědělství a rozvoj venkova“ – Ostatní výdaje na řízení 05 08 09 – Evropský zemědělský záruční fond (EZZF) – Operativní technická pomoc	NRP	NE	NE	NE	NE

¹⁸ RP = rozlišené prostředky / NRP = nerozlišené prostředky.

¹⁹ ESVO: Evropské sdružení volného obchodu.

²⁰ Kandidátské země a případně potenciální kandidátské země západního Balkánu.

3.2. Odhadovaný dopad na výdaje

3.2.1. Odhadovaný souhrnný dopad na výdaje

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

Okruh víceletého finančního rámce	2	Udržitelný růst: přírodní zdroje
--	---	----------------------------------

GŘ AGRI			Rok 2020 ²¹	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)	CELKEM
• Operační prostředky								
05 08 09 – Evropský zemědělský záruční fond (EZZF) – Operativní technická pomoc	Závazky	(1)	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno
	Platby	(2)	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno
Prostředky správní povahy financované z rámce na zvláštní programy ²²								
		(3)	-	-	-	-		
CELKEM prostředky pro GŘ AGRI	Závazky	=1+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno
	Platby	=2+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno

²¹ Rokem 2020 se rozumí rok, kdy se návrh/podnět začíná provádět.

²² Technická a/nebo administrativní pomoc a výdaje na podporu provádění programů a/nebo akcí EU (bývalé položky „BA“), nepřímý výzkum, přímý výzkum.

• Operační prostředky CELKEM	Závazky	(4)	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti			Bude indexováno
	Platby	(5)	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti			Bude indexováno
• Prostředky správní povahy financované z rámce na zvláštní programy CELKEM		(6)	-	-	-	-				
CELKEM prostředky na OKRUH 2 víceletého finančního rámce	Závazky	=4+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti			Bude indexováno
	Platby	=5+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti			Bude indexováno

Okruh víceletého finančního rámce	5	Správní výdaje
--	----------	----------------

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

		Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)	CELKEM
GŘ: AGRI							
• Lidské zdroje		0,215	0,215	0,215	0,215	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno
• Ostatní správní výdaje (1 setkání ročně s odborníky z donucovacích orgánů)		0,017	0,017	0,017	0,017	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno
GŘ AGRI CELKEM	Prostředky	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	Bude indexováno

CELKEM prostředky na OKRUH 5 víceletého finančního rámce	(Závazky celkem = platby celkem)	0,232	0,232	0,232	0,232	0,23	Bude indexováno
---	-------------------------------------	-------	-------	-------	-------	------	-----------------

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

		Rok 2020 ²³	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)	CELKEM
CELKEM prostředky z OKRUHU 1 až 5 víceletého finančního rámce	Závazky	0,282	0,282	0,282	0,282	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno
	Platby	0,282	0,282	0,282	0,282	Dokud bude směrnice v platnosti	Bude indexováno

²³ Rokem 2020 se rozumí rok, kdy se návrh/podnět začíná provádět.

3.2.2. Odhadovaný dopad na operační prostředky

- ☐ Návrh/podnět nevyžaduje využití operačních prostředků.
- ☒ Návrh/podnět vyžaduje využití operačních prostředků, jak je vysvětleno dále:

Prostředky na závazky v milionech EUR (zaokrouhлено na tři desetinná místa)

Uveďte cíle a výstupy ↓			Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023		Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)						CELKEM	
	VÝSTUPY																	
	Druh ²⁴	Průměrné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Celkový počet	Náklady celkem
Pro všechny tři SPECIFICKÉ CÍLE ²⁵																		
Vytváření a údržba webových stránek	Používání webových	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti							Bude indexováno
Mezisoučet pro specifické cíle			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti							Bude indexováno
NÁKLADY CELKEM			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Dokud bude směrnice v platnosti							Bude indexováno

²⁴ Výstupy se rozumí produkty a služby, které mají být dodány (např. počet financovaných studentských výměn, počet vybudovaných kilometrů silnic atd.).

²⁵ Popsaný v bodě 1.4.2. „Specifické cíle...“ Webové stránky jsou určeny pro výměnu informací mezi orgány členských států a útvary Komise a jako takové přispívají ke zlepšení postavení zemědělců v potravinovém řetězci v celé EU, zvýšení jejich konkurenceschopnosti, zlepšení jejich příjmů a zachování stability trhů.

3.2.3. Odhadovaný dopad na prostředky správní povahy

3.2.3.1. Shrnutí

- ☐ Návrh/podnět nevyžaduje využití prostředků správní povahy.
- ☒ Návrh/podnět vyžaduje využití prostředků správní povahy, jak je vysvětleno dále:

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

	Rok 2020 ²⁶	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)	CELKEM
--	---------------------------	-------------	-------------	-------------	--	--------

OKRUH 5 víceletého finančního rámce							
Lidské zdroje	0,215	0,215	0,215	0,215	Dokud bude směrnice v platnosti		Bude indexován o
Ostatní správní výdaje	0,017	0,017	0,017	0,017	Dokud bude směrnice v platnosti		Bude indexován o
Mezisoučet za OKRUH 5 víceletého finančního rámce	0,232	0,232	0,232	0,232		0,232	Bude indexován o

Mimo OKRUH 5²⁷ víceletého finančního rámce							
Lidské zdroje							
Ostatní výdaje správní povahy							
Mezisoučet mimo OKRUH 5 víceletého finančního rámce							

CELKEM	0,232	0,232	0,232	0,232		0,232	Bude indexován o
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------	---------------------------------

Potřebné prostředky na oblast lidských zdrojů a ostatní potřebné výdaje správní povahy budou pokryty z prostředků GŘ, které jsou již vyčleněny na řízení akce a/nebo byly vnitřně přerozděleny v rámci GŘ, a případně doplněny z dodatečného přidělu, který lze řídicímu GŘ poskytnout v rámci ročního přidělování a s ohledem na rozpočtová omezení.

²⁶ Rokem 2020 se rozumí rok, kdy se návrh/podnět začíná provádět.

²⁷ Technická a/nebo administrativní pomoc a výdaje na podporu provádění programů a/nebo akcí EU (bývalé položky „BA“), nepřímý výzkum, přímý výzkum.

3.2.3.2. Odhadované potřeby v oblasti lidských zdrojů

- ☐ Návrh/podnět nevyžaduje využití lidských zdrojů.
- ☒ Návrh/podnět vyžaduje využití lidských zdrojů, jak je vysvětleno dále:

Odhad vyjádřete v přepočtu na plné pracovní úvazky

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)		
• Pracovní místa podle plánu pracovních míst (místa úředníků a dočasných zaměstnanců)							
05 01 01 01 (v ústředí a v zastoupeních Komise)	1,5	1,5	1,5	1,5	Dokud bude směrnice v platnosti		
XX 01 01 02 (při delegacích)							
XX 01 05 01 (v nepřímém výzkumu)							
10 01 05 01 (v přímém výzkumu)							
• Externí zaměstnanci (v přepočtu na plné pracovní úvazky: FTE)²⁸							
XX 01 02 01 (SZ, VNO, ZAP z celkového rámce)							
XX 01 02 02 (SZ, MZ, VNO, ZAP a MOD při delegacích)							
XX 01 04 rr ²⁹	- v ústředí						
	- při delegacích						
XX 01 05 02 (SZ, VNO, ZAP - v nepřímém výzkumu)							
10 01 05 02 (SZ, VNO, ZAP - v přímém výzkumu)							
Jiné rozpočtové položky (upřesněte)							
CELKEM	1,5	1,5	1,5	1,5	Dokud bude směrnice v platnosti		

XX je oblast politiky nebo dotčená hlava rozpočtu.

Potřeby v oblasti lidských zdrojů budou pokryty ze zdrojů GR, které jsou již vyčleněny na řízení akce a/nebo byly vnitřně přeořazeny v rámci GR, a případně doplněny z dodatečného přidělu, který lze řídicímu GR poskytnout v rámci ročního přidělování a s ohledem na rozpočtová omezení.

Popis úkolů:

Úředníci a dočasní zaměstnanci	3 AD úředníci na částečný úvazek 50 %
Externí zaměstnanci	

3.2.4. Soulad se stávajícím víceletým finančním rámcem

- ☒ Návrh/podnět je v souladu se stávajícím víceletým finančním rámcem.
- ☐ Návrh/podnět si vyžádá úpravu příslušného okruhu víceletého finančního rámce.
- ☐ Návrh/podnět vyžaduje použití nástroje pružnosti nebo změnu víceletého finančního rámce.

²⁸ SZ = smluvní zaměstnanec; MZ = místní zaměstnanec; VNO = vyslaný národní odborník; ZAP = zaměstnanec agentury práce; MOD = mladý odborník při delegaci.

²⁹ Dílčí strop na externí zaměstnance financované z operačních prostředků (bývalé položky „BA“).

3.2.5. *Příspěvky třetích stran*

- Návrh/podnět nepočítá se spolufinancováním od třetích stran.

3.3. Odhadovaný dopad na příjmy

- X Návrh/podnět nemá žádný finanční dopad na příjmy.